

Mõtte wiivul

Hind 3 kop.

Jõuluks

1902.

S i f u:

1. Kasil õel.	Laul.	()
()
()
()
()	7. Glu wahutawail woogudel.	Jutt.
2. Jõulud!			8. Dnnema.	
3. Kas nii?			9. Mine ära!...	Laul.
4. Si ole hale...	Rahwa laul.		10. Kuibas muudes maades armu pettust	
5. Rah võrdlus.			kätte maksetakse.	
6. Si leita!...	Laul.		11. Naljad.	

Suuwitaw uudis!

I. eest saab annet aas- kop.eest saa-
 30 iga üks, mi- tas, säärast dan iga telli-
 12 nu käest, il- löbusi Inge- jale, ilmu-
 ma postira- mise lehte wad numb-
 hata see nagu rib — koge
 käs on ja koju kätte!

Iga inimene, kes mulle enne **nut-aastat**, tellimise hinna 30 kop. ehk 50 kop. sisse saadab, saab ilmuud nr. „**Tuule tiivul**“ ehk „**Mõtte wiivul**“ — peale kauba. Ja iga üks, kes mulle postiga 2 tellimist — 1 rubla — sisse saadab, sellele saadan 3 eksempl. — 12 annet — **prii**, koju kätte. Ja veel: iga isik, kes postita mulle 4 tellimise raha ära maksab 1 rub. 20 kop. — see saab 4 eksempl. lehte — 12 annet **prii!** —

Peale nut-aastat, Januari kuus, ilmub 1903 a. esimene lenbleht „**Narva naljad**“. Lemas algab üks huudistaw Narva jutt „**Vimedas aias**“. Peale selle: „Peale Jõuluid“, „Arztus“ Laul; „Glu küsimus“, „Hälipäewa wõerab“ Laul. „Miks wabel tüli tõuseb?“, „Pildikene igapäevafest elust“, „Siis“ .. Laul. „Uinu“ Laul. „Vimedas aias“ Jutt. „Teadused“. Wahe palad. „Näpu näited“. „Tõe terad“ ja „Naljad“.

Palume tellimistega ruttata. Et hiljemad ilma ei jae! —

Hind — 3 — kop.

Ilma hinnata!

Saab iga üks ühe raamatu, kes minu käest ühe rubla eest raamatuid, ehk kraami ostab.

Sinnata

annan ma igale ajalehelugejale oma lenblehe „**Tuule tiivul**“ ehk „**Mõtte wiivul**“ kes minu juurest ükskõik, misuguse ajalehe tellib, ehk kes üksikuid nr. pool aastat siit ära wiib.

Sinnata

torkan igamehese suitsu suhu kes minu juurest tubakad, hiltsi, paberoosja, sigarisi, tuletikka, ehk muud kraami alati ostab.

Sinnata

kirjutan igale ühele ühe kirja, kes minu juures alati omad **palwe** ja muud **kirjatööd**, laskeb teha.

Sinnata

poogin igale kolilapsjale ühe raamatu kes minu juures alati **poofimise tööd** laskeb teha ja kes minu raamatu kauplusest alati **kõik kooli tarwitusi** ostab.

Lootes — jäen teie wana sõber ja tutaw

T. M. Franzdorf.

Narwas, omas raamatu- ja kirjutus kraami kaupluses, Pectriplatši ääres № 70.

Wenekeeli tellimiste aadress: Нарва, Т. М. Францдорфъ.

Tulewaks jõuluks soovitan kõiksuguseid Wene ja Wäljamaa weinisid, lõkerid, šampanjerid, selterisi ja limonadi.

Magust punast wiina wedru wiisi	4 rub. 50 kop.
Samasugust „ „ ¹ / ₄ wedru	1 „ 25 „
Samasugust „ „ toobi wiisi	— „ 45 „
Madeira portweini wedru wiina	5 „ 50 „
Sedasama „ ¹ / ₄ wedru	1 „ 50 „
Sedasama „ toobi wiisi	80 ja 55 „

Slut 7 kop. pudel ja kallim, igast wabrikust nagu: Sack, Kokenhosi, Kalinkini, Bawaria, Waldschlosschen j. n. e. Kasti wiisi odawam ja faa-detakse kodu kätte.

Minu auustatud ostjad saawad seinakalendrid prii, ehk peale kauba.

Ampaklitult

P. L. Berg

ülem Kalifornija wiinade wälja andja Wenemaal, **Narwas**, Suures uulitsas № 49.
Telefon № 26.

F. NIKOLAI

Narwas, Suures uulitsas,
Otto majas.
soowitab

kõige suuremas wäljawalikus
Triumpf' Saksamaa Singeri ja kõit-
sugu uuema sistemiga

õmbluse ja kudumise
masinaid ja

jalg-
rattaid,

kui ka nende
üksikuid jägusid.

Browiseri

S. M. Andersoni

Narwa Aptegi magasin

Suures uulitsas, Kurshini majas,
soowitab tulewaks jõulupühadeks iga-
jugu jõulupuulustusi, mitmetelsti
kuiindlaid, kuiindlajalgu, „paugutegi-
jaid“. Suur wälja walit jõulu ja
Uue-aasta õnnesoowi kaarta. Peale selle
igajugu maja kõögitarwitusi, kerasini
ja bensini kooksi, elektri kellasi, metal-
krantšisi, laternaid, mitmetelsti pesu
ja triikimisendusi, j. n. e.

2-se Wene tulekahju kinnituse
seltsi agent.

Pühapäiwiti on magasin kell 12 —
7 lahti.

Mõtte viivul

Hind — 3 f.
Postiga — 5 f.
100 lehte — 2 r.
100 postiga 250 f.

Tellimise aadress:
Нарва, Н.-Петр.
д. № 70.
Францдорфу.

lõbusad lood ja tarvilised teadused igale ühele.

Toimetanud T. M. Franzdorf.

Kallil ööl.

Tähed vaatavad taevast maha,
Ilm on püha, wagane —
Kadund kära, kurjus, paha
Rahu lehvib laiale.

Kellad kõrgest tornist hülidwad
Kutswad rahvast palwele —
Helisedes võlida püüdwad:
Täna sündind Jeesuke! —

Rõõm on rahwa wennastanud
Waenu kandnud kaugele —
Kallil ööl kõik tunda saanud
Kus on õige rahutee.

Tähed vaatwad taevast maha
Inglid laulavad lastega; —
Kallil ööl ei keegi taha
Kurptust, muret, sallida! —

I. Normann.

Jõulud.

Selgest säravad sada tuhanded kirikud, koolid ja majad tuledest; miljonite kaupa woolab rahvast nendesse, küünalbegale heledaste walgustatud, majadesse sadatuhandist suudest kuulukse üht ja sedasama, wana ja ikka nii wäga uut pühakirja sõna: „Waata mina kuulutan teile suurt rõõmu, mis kõige rahwale peab saama: täna on teile sündinud, Taarveti linnas — Kristus, kes on see Jõsand!“ Ja kohe oli taewawäehulk kes kiitwad seda mis kuulutati ja laulsiwad: „Auu olgu Jumalale kõrges, — maa peal rahu ja inimestest hea meel!“...

Sellest on küll karkstuhat aastat möedas, aga siiski näib ta kui täna sündinud olewat, — ta on küll wana, aga ikka ja alati uus, — ja ei kau

mälestus, ei kustu komme, seda ikka ja alati igal aastal, uuesti mälestamast, pühitsemast. Ka meiegi nii wäike kui meie rahwas ka on peame uuesti ja selge elawausuga hüüdma: „Auu olgu Jumalale kõrges!“... Auu ja auustus Temale et Ta meile jällegi jõndu ja rammu on annud, neid uusi jõulusi ja seda armast, kallist pühade aega — wastu wõtta ja üle elada! —

Suur ära rääkimata suur, on Tema arm ja helbus meie wastu ja — meie kohus, otsekohene kohus olgu ta ka ehk kui see sinepi iwakene, Tema helbuse kõrwal; meie ei tohi neid pühast mitte külmal, kalgilt, hooletamalt — ainult aga süües ja juues mööda saata — ei, meie peame ka kirikusse, koolimajasse, palvemajasse tõttama ja Teba meelde tuletama ja Teba Tema helbuse eest tänama!

Tee seda wend-õde ja ma usun et sa mitte seda kahjatsema, mitte selle üle pahandama ei saa waid et sa seda enam oma südamele rahu — rõõmu ja kosutust koju kaasa toob!...

Ei leita!...

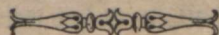
Kas leiad maa pealt teist keelt
Mis mõnda armsalt kõlab?
Kas kõikumata kindlat meelt
Mis Cestis ikka elab?...

Ei ole ilmas olemas
Teist keelt mis nõnda kõlambas —
Kui minu emakeel!

Ei rahvast hali taewa all
Kell põue põhjas sügawal —
Küll peitneks kindlam meel! —

T. F. Küla.

ENSU TA
Kirjandusmuuseumi
Arhiivraamatukogu

Elu wabutawail woogudel.

(Tõlgitud)

I.

Põunamaa tähtedega kaetud — öö! —

Eht on mitmesuguste kaswude ja õite lõhnadega täidetud, kõige uimastavamalt aga Festenbelli wõerastemaja weranda ümbruses. Suurte, püüratute, kiparipuu tüvede wahelt, — mis ühikult kui wahiti pidawad solbatid, suurt laia parli kaidawad, — waatawad pisukesed tüspani põesad, oma lumi walge õitega, nagu näkilineu filmakesed — igale ühele wastu...

Suure tiigi ühetaulised, ühe toonilised laened lojutawad, liiwaga kaetud kallast.

Pargis on naeru, nalja, laulu ja kõnelemist kuulda.

Wiina marja puudest ümber piiratud lusthoonest kostab sulutud suuanne ja tagasi surutud õhkamine — kuuljale kõwa...

Gemal — järskulise kalju kalda peal — suure kloorstrifeina ääres, mille üks osa kuni mereni ulatab — lesib paksu musta riiete sisse mähitult — naesterahwas pingi peal maas... Wõerastemajas peetakse teda kui nõdrameelseks — keski, kes sisse sõidab, ei pane teda tähele, ei tee temaga tegemist ja iga õhtu, kui tema kiirel, kergel käigul oma tutawa pingikese poole tõttab — kuulab ta kuidas siit ja sealt nii mitmesugused märkused tema kohta tehakse ja pea kui näpuga — järele näidatakse...

Ja nüüd tuetab ta oma pead kätte peal ja wahib laiali olewate filmadega kaugele — kaugele... Kiwi loormaks istub üks süü. suurem kui teine, üks tegu raskem ku esimene — ta hinge peale!... Waewalt jõuab ta end weel ülemel hoida, jalal seista, süüa ja juua... Ta näeb selgel silmal seda igaweste aegutawat kuristikku — ta kuulab sinna alla kutsuwaid heali, tunneb oma piinatud põues püüdmist — sinna, minna... Ja õnnetu nutab...

II.

Weikene laste tuba. Korratu ja koristamata Nelsjaastane tütarlaps, kellel lumiwalged juuksed, suured selged sinised silmad, mängib põrandal, oma kannide keskel.

Läwale ilmub sihwakas, tugew, täis elu ja terwit, naesterahwas. Ta pead kattab paks juuste kroon. Ta noorusest lohkaw näuga lõhnab õrnadest ja uimastawatetest õldest. Selged sõstra silmad jooksewad ühest kohast teise.

Waewalt on lapsukene teda tähele pannud, kui ta kõhe tema poole tõttab, kannisi aga ka maha ei jätta...

— Ema wõtta Lilit ka jalutama?!... sõneleb tema waike, palunwa haelega ja hakkab tema riietest kinni.

— Kasi eemale siit!... Wõtku sind oma musta kättega weel!... Misjugu lapse põrnikas?!... Hoitja, wii ta ometi ära siit!...

Ja eemale tõugatud lapsukene hakkab halebas-i nutma!...

Teine riidesse panemise tuba, Tümad webrutawad istimed. Maailm roosisi ja wannikutid. Seinete peal imetorewad pildid, kuld raamid.

Ühe pehme tooli peal istub keskeline mees. Tema ilus nägu on tume, pilwiois. Ta käänab ja näpib rahutumalt oma miitsil...

Tema ees on seefama naesterahwas oma suure juuste kroniga.

— Ära sõida!.. Istu weel minu seltsis?... Must on nii wäga raske; — nii hirmus igaw — ma nagu aimaks, kardaks midagi... Mii siis — ja ei sõida — ega?... ..

— Ei wõi, ei suuda kuidagi moodi...

— Tähendab: ei taha!... Käägi otselohet?...

Õhand on ülesse tõusnud ja käib pikka sammudega möda tuba edasi tagasi, kus juures läbi hamaste uriseb.

— Igawene kometimäng!... Rahulustus!... Ette heidel!...

— Ja see kõil sellepärast, et midagit teha ei wiitsi, — hõlitjeks ometi lapsjegi eest!...

— Aga miks sina siis tema eest ei hõlitse?... On tema sinu oma niisama kui minugi oma?!...

Õhand kehitas arusaamatalt õlasid.

— Mo kuni jällenagemiseni!...

— Sa sõidad?!...

— On tarwis — pean...

— Sõida — sõida pealegi; sind oodetakse!... Eht kuidas ei peaksgi sõitma?!... lausub ta healega mis praegu seesmise liigutuse läbi kakkemas on!... Õhand haarab mürsi ja kaub. —

III.

Kõrwal olewasti tuasti kuulusse nuttu ulinat.

Tütarlapsukene, waewalt küll ales seitsme-aastane, ei suuda kuidagi moodi nuttust lasi saada.

Oma ema silmates, pueb ta ruttu kardina taha warjule.

Ema ksub tema sealt aga wälja ja raputab tugewaste klast.

— Mis ja jälle siin teed?!... Zgaweste on see tüdruk mull teel ees?...

— Emä, emakene?!... on waewalt läbi nuttu kuuldamad sõnad. —

Sellesjamas lambris

Seesamane naesterahwas käib edasi-tagasi. Ta filmad sülitawad tuld ja tõrwa, pea on püsti, rind tõuseb ja wajub, käed on tugewasti rinna peale wahelike pandubl... Tema kuldsed, kroonis seiswad juuksed on lahti ja jooksewad wabalt, mõda dlasid, kui kuldsed usfid, keereldes ja loogeldades—alla...

— Kõik on wale — on pettus!... lausuwad ta koku litfutud huuled — armastus, wanded?!... Kõik on wale=pettus — pori; — muud mitte midagi!... Ta on mu hinge hukkaja, mu pühaduse teetaja... Ja — tal on õigus?!... Ei, nii ei pea see mitte olema!... Wiimane kui pisar — wiimane kui ohkamine — kõik, kõik!... Lasj teda siis hulguda — lasj nutta ja mõuruta — ja seni kui asi selge — ei saa ma mitte puhkama, mitte hingama heitma!... Aga tema, mis saab küll temast — mu lapsesi?!...

IV.

Kaugelt, eemalt, kipurisstiipude tagast tõuseb kahwatu kuu ülesse. Ta waatab uudistades iga pöösasse, iga salajamasse aia nutasse...

Gemal kloostru müüri warjus istub ifka weel praegugi see naesterahwas oma tutawa pingi peal. Ja uudistades waatab kuu, tema pitka juuste patside, weelgi ilusa näukese ja suurtesse märgadesse silmadesse...

Ta waimusilme eest mõdnab uus piltide — kogu, täis äratawaid, kohutawaid, tundmusi — mõeda. Ta näeb kuidas uhkes riides seesama naesterahwas, kui hiilides mõda pool pimedat treppi alla astub, — kuidas korruga peened, pehmed käekesed tema riietest kinni haarawad, togasi peawad — ta kääneb end ainsaks silmapilguts ümber ja tema ees seisab ösfärgis, palja jalu — noor tütarlaps... Ta nutust ülesse pungunud filmakeseb on jällegi niisled ja paluwalt — ahastawalt wiibitwad nad oma ema näull..

— Emä mu kulbne, kallis emä — ära mine mitte meilt ära?!... Mu hoibja ütles, et sa meilt ära tahad minna — emä — ära jätta mind üksi?!... Mull on hirm — ma kardan?!...

Ja pool kartlikult, pool lootuslikult langes ta oma emä riimale...

--Lase mind lahti?!... kisedas kähisewal healel, ilustejuuste kandja naesterahwas, — Ma ütlen sulle lase lahti wa nuttukaan — piion?!... Ja ta lükkas suurel jõul lapsukese enesest eemale.

— Emäke, mu kallite, mu tuite, mu linnute, ära mine mitte meilt ära — ma ei saa mitte enam nutma!... Ei üal, ei ilmasti märgi filmi näitma!...

— Kasi, ära neetud; — igawene elu wanne!... kisedas ilustejuustega naesterahwas ja haaralapsukese sulle ning wiiskas suurelt kõrgelt kiwitrepil peale maha!...

Jälle kena riidesse panemise tuba.

Ühe seinä ääres woodi. Ja selle peal lesib furnukahwatu, ära lõpnud näuga tütarlaps. Ta puhkewad juukselokfid ümbritsewad ta peat. Alla wajuunud paled on õrna palawiku sarnase punaga kaetud. Ta elejinised filmakeseb liiguwad rahutult ühest kohast teise.

— Emäke, sa oled siin? Küssis ta ühtelugu

— Siin mu südamele — siin! wastas kulbsejuukse krooniga naesterahwas.

— Emä, anna mulle oma käsi, — ma kardan et ehk sina muutbu ära lähed?...

— Ei ilmasti mu tuite, — ei millagi ma enam sinu juurest ära lähel...

Ja lenat juukse krooni kandew naesterahwas istus oma weikese woodi serwale ning hafas teda suutlema, küll siini, kaela, käsi ja rinda...

— Emä miks sa nutad?...

— Mull on kahju et sa haige oled, mu tuite!...

Lapsukene püüdis emä pead oma riimale ülesse tõsta, ago ta jõud ei lubanud seda—siis lausus ta:

— Emäke, ma ei tahagi terweks saada — sina siis ei armasta mind enam — ja lähed ära ja jätad mind üksi pimedasse tuppa, — ei ma tahan haige olla — siis oled sa ifka siin — minu juuers...

Kena juustega naesterahwas nuttis weel walusamast!...

V.

Nädalad lähewad mõeda; — lapsuke on ifka haigewoobis.

— Miks sa nii kurb oled mu tuite?...

— Muidu, emäkel...

— Kas sull mõni koht walu teeb?

— Ei...

— Kas sa ehk sooviksid midagit?...

— Ei...

— Komfeki ehk muud magusat asja?...

— Ei...

— Kas tahad et ma sulle uue suure tittle ost-
tan, niisuguse kellel juba juukseid peas, kesse juba
räägib „pappa ja mamma“ ütleb?...

Vapsukene mõtles natukesi aega ja vastas siis
kurval toonil:

— Emake, kas sa siis mind ikka armastad,
kui ma ära süren?...

Jumal sinuga — mis sull ikka surm meeles sei-
sab?!...

— Ei — nii — aga ütles, kas armastad?...

— Mis sull ommeti mõttesse on tulnud; sina
saad ju varsi hoopis terveks ja ma saan sind siis
enam armastama kui enne! Me saame siis alati
üheskoos väljas käima, — ma saan sulle uued,
ilusad riided ostma, saapad ja sukad...

— Ei sa ütles ainult; kas armastad võid mit-
te?...

— Muidugit, muidugit mu musukene; mu pisu-
kene, linnukene mu waene — waene lapsukene...

— Emake, kui ma ükskord ära süren, siis
pane minu puusärki üks tufakene oma juuksest?..
Ma võttan teba taewasse kaasa!... Muidugit saan
ma ju taewasse?...

Kikalikult ehitatud tubades on kõik peeglid
roosid musta looridega kaetud. Kõrgebes, ülekuulla-
tud kiiindlajalgades, põlevad jämedad waha künd-
lad. Nende tume walgus heidab tumeat läiget
imeilusa walge puusärgi peale, mis küünalde wahel,
kõrge laua peal aseneb ja millest ime ilus, kui
gipsist wälja wormitud wäikene lapse näukene, igale
ühel, kui naeratawast peaga nikutades ütles
„jumalaga kalid — jumalaga!“...

Kahel pool lapsukesi näukesi jooksewad juured
pitkad ja paksud juukseste tulkad, nagu kuuld us-
sid loogeldates alla...

Emal seina ääres... nuuksub noor naesterahwas
ja peksab peaga wastu seina... peaga millest wiima-
ne kui juuksebebe on ära piigatud!...

Kerge tuuleõhk kandis uimastawat rooside leh-
ku läbi pargi.

Kuu on kaugele kalju rahnu taha ära peitnud.
Naesterahwas mustas riides tõusis oma pin-
gi pealt üles, astus üsna kurristikult kaldale ja ku-
tus sinna kui niideldult maha.

— Siin ja seal, — igal pool kuhu ma ka
lähen, kuhu ma ka pööran, igalt poolt kostawad
mulle sõnad kõrwa: „Kistja, murdja, mõrtsukas!“
hädalbas tema maas kui ussikene wingerdates. —
Do Jumal küll, miks ei saa, miks ei ole wõima-
lik ehk ainjaks minutikski seda tagasi käända — mis
mõedas on?!... Miks ei wõi, ei saa ma oma süü-
di andeks paluda — oma lapsukesest üheks ainjaks
minutiks oma juurde jälle tagasi paluda — oma
sulle wõtta, — tema filmi, — oo, neisse kuldses-
tesse silmakstesse — ainus minut waadata — ta
kahwatuid huulekesi juudelda ja kõik — kõik oma
juurt süüd, oma põhjatumat pattu, — te-
malt, muu inglisekest, andeks paluda?!... Do Ju-
mal näe, waata kuidas ma ahatsen, kuidas ma
maas, kui ussikene põrmus, weerlen — kuidas se-
da kohta kus tema jalg astus, kust tema käsi kin-
ni pidas, oma suuga musutan, oma filmapijara-
tega niisutan?!...

Ja ta suutes maas, olewat külma hauakiwi
kastis teda oma filmapijaretega!...

Kas nii?...

Kui ma kewadel Narwa wahalis seisin, siis
panin ma väga imeks kui palju inimesi sinna
kokku oli kogunud. Kes nad oliwad ja kuhu nad
läksiwad — sellest paar sõna.

Need inimesed oliwad Narwa linna ümbrus-
konnast, lähemalt ja kaugemalt, — mõned wersta
25 — 30 ja weel enamgi eemalt. Kõik tugewad
noored inimesed 15 — 30 aastani, alla ehk ka
ülegi. Segamine meeste kui naesterahwast. Neil
kõigil oliwad suured kotid, millebes mustemad
tööriided sees, seljas; ehk kellel kotti ei olnud, sel-
sel oli jälle suur kast riiete ja mitmesuguse peene-
kraamiga kullas.

Uudistades astusin ma ühe keskealise mehe juur-
de ja küsisin „kuhu poole teie rändate?“

„Meie?“ tegi mees suured silmad ja mõõdis
mind kui mõnda haruldast olewust, pealaeft jalata-
lani — „Meie sõidame Piiteri!“...

„Ja jah, — ärge pange pahaks kui ma sugu
uudishimuline olen küsima: Miks te siis nii suures

parves siina rändate? Mis seal tegema hakkate? Ja kuidas seal tööd leiate?"...

Nähtavasti ei meeldinud mu küsimised mitte mehele. Ta wahtis ikka pungisilmil mu otsa, löi käega ja sõnas:

"Eh braat! Sina ei näi Piiteri asja sugugi tundvat!... Sina ei tea, miks me sinna läheme? No olgu, ma näen et ja üks „tshhna“ oleb ja tean et need mehed ikka palju teada tahawad, olgu — waata meie läheme Piiterist raha tooma; läheme sinna atatööle! Meid on seal palju, sadanded tuhanded — tööl. Saame ilusa palga ja elame talwe kodu priskeste läbi. Ehk mis sulle kõneleba, sina seda tööd ja asja ei tunne ja ei olegi weel wiist Piiteris käinud?..."

"Saate ilusa palga. Aga kui palju päewas?"

"Kes kuida annab. Kes on ennemine juba seal tööl olnud, meesterahwad saawad 80 ja ka 1 rub. 20 kop. päewas, kes aga esimest suwet 40 — 80 kop. ja naesterahwad 40 — 80 k. päewas. See on ilus hind, korter on peremehe poolt, söök ka, millest küll arteli pealt maha loetakse. Töö ei ole raske; peab aga mõistlik olema!"...

"No aga kui palju siis talweks ka raha koju toote?"...

"Raha? Tshhna armastawad ikka raha! Meie toome raha ka, kes kuidas teenib. Üks toob sada rubla, teine 50 r., kolmas 20 ja on neid ka kes kopikadki ei too; kes joob ja lõbust elu maitseb!"...

"Aga kes teie suwise kodu tööd ära teeb, kui nii palju noori inimesi ja töödudusi kodust väljas on?"...

"Kes teeb, eks kodus ka inimesi ole. Näituseks minul, naene jäeb koju, tall oli paari nädala eest pisukene, naese isa 70 aastane, tubli wanamees ja mu oma poisijõmsikas kah — aastad 10 wõi enam ju wana, küll nemad koduse tööga walmis saawad!, Wõi meil palju siis tööd teha on: põllud on weikejed, heinamaad wähesed ja need ei taha kaswatagi!..."

"Ja jah, põllud on weikejed, heinamaad wähe — aga kui palju te ruffid maha külvate?"...

"Noh, mine sa müüd otsekohse teamõotu 4—5 ikka tuleb: see on nii, kaks kuni kolm kuli. Aga mis sellest, põld on halb, maa on liiwane ja ei saa muudu läbi kui peab just wäljast teenima!"

"Aga kui teie oma kodu, oma põllu peal sedasama atatööd, mis seal Piiteris õpimas käite, prooviksite teha? Ma arwan et teile see suurt kasu sisse toob?"...

"Meie?"... imestas wenelane jällegi minu näkku puurida. „Meie maa ei kanna mitte niisugusid wiljasid kui Piiteri maa!... Ja kuhu me paneksime, näituseks siis omad sibulad, figurid, peedid ja porgandid ja kõik roheline — mis Piiteris ostetakse?"

"Küll kraamist lahti saate. Peaasi on aga selles, et teil ei hooliks nii suurel summal Piiteri sõita, kust mõni ka terve suwe eest, nagu ise rääkisid — kopikadki koju ei too — aga selle ette oleks teil omas kodus igawene liikumata põld ja tore kapija aid, mis teile sada korda enam sisse teeb, kui wõeras — aed Piiteris!"

"Ah, tshhna dega ei maksa rääkida!" löi wenelane käega ja kadus teiste hulka ära!...

Si ole hale...

(Rahwa laul).

Si ole hale anesta,
Si ole kahju kanasta
Ega sest laugust lambasta —
Hale on ainesta õesta
Kahju eide tüterista!...
Tuba jäi tühjaks tüterista
Ait jäi arweks riineteista
Tuba jäi nutma noorukesta
Niided nutma peenikesta
Istmed ilusakesta; —
Karjalaudad kaunikesta!
Neitsikene, noorukene
Olid sa oma koduje
Istusid isamajas sa —
Si lõpnud mängud mäelta
Tänawast ei Riiringid
Hoburiita räästaasta —
Külapoised kamberista: —
Kui wiidi tütar kodusta
Ilus õuna õesta
Kena kanni kambrista:
Siis lõpsid mängud mäelta
Tänawasta Riiringud
Külapoised kamberista.

Mai Mikkini suust.

Rah wõrdlus.

(Piltikeelne elust.)

Kord wõtis isa mind westkile kaasa.

Ilm oli ime ilus ja päike paistis palawaste.

Meie tee ei olnud mitte pikk; kaks kolm wersta ja olimegi päral.

Aga enne kui westkile saime, oli meil waja mõisa õuest läbi minna. Ja tee käänas kui hull, üsna mõisa trepi ette.

Seal kargasid suurel mõisa koerad meie hobuse kallale; see aga ei olnud mitte üks neist albadest loomadest kes kobe koera eest paku panewad, ei tema raputas oma tarka pead, nii mis waliad kõlisesid ja astus mõnusal sammul oma teed edasi. Mind pani hobuse külm weri imestama, imestatama ka miks mõisa koerad nii kurjad olid — aga kõige enam weel nähtus, et peale elusate neljajalgsete weel kaks õige suurt ja tugewad mustiashalli koera, ilma liigutamata, mõisa trepi peal lamestid ja oma suust wälja ripuwate keeltega hoopis lollakalt mõeda sõitjate otsa wahtisid.

„Isa, mis loomad need on?“ Küsisin undishimust wärisedes isalt.

„Need on lõukoerad.“ wastas isa.

„Lõukoerad, agu miks nad siis ei lõuga?“...

„Sina nüüd tead! Lõukoerad on üks selts wõdramaa loomi mis meie sakad oma õuedesse ja treppide peale ülesse seadawat“...

„Wõdramaa lomad?!“... kordasin mina ja jäin wait.—

Kui ma juba meheks olin sirgunud ja kui mind elusaatus Narwalinna oli paistanud ja kui ma seal, ühel warajasel homimikul oma ammeti kohta tõtasin, jäwad mu silmad ühe suure kahelkordse maja esise trepi peale peatama. Ja mis ma nägin seal?

Kahel pool treppi, alumised kehajand uulitsa kiwide peal ripnemas, puhkasiwad kaks „lõukoera“ kelledele looja aga teist su-

gused näud ette oli loonud, kui meie mõisa õue omadele. Nende „lõukoerade“ pead olidwad „käppade“ peale sätitud, ninad mis muist sinetasiwad, muist punetasiwad, olidwad rohelistollaka wedeliku loikude ja plaastriatega üle klebitud — ja mis pea ime — nad näisid hingawat... norisewat!...

Ja tahtmatalt tulidwad jällegi mulle mõisa „lõukoerad“ meelde, kes aga hoopis wiisakamalt oma kohtade peal sitisid, kui Narwa omad selle trahteri trepi peal!...

Õnne maa.

Rahwas räägib ikka ühest õnnemaast, kus ei mistisugust pundust, häda ei wiletsust ei pidada olema, kus „küpsed sead kubiinal“ mõda uulitsaid, teesi ja rada sihulkuda, et muud kui wõita nuga — need pidada mõnede teaduse järele juba sigade seljas walmis olemagi — leika ja söö! Sealsamas, natikese maa takka pidada ka „piima jões ja pudru mäed“ aset leidma, kus jällegi muud pole waja teha, kui lusikas kätte ja helbi!...

Neist kummassti ei ole mull praegu mitte aega juti teha, ka ei ole ma tänase päewani weel mitte säärast maad maakera pealt ülesse leidnud, ma tahtsin aga lahke luigejale nagu salamatti welda, et ühes lõunamaade meres, Uue Selandi ja Kaledoni wahel 4820 killomeetert Pikeni saarest eemal, tõeste üks maa, üks saar on, kus peal elawad inimesed endid täiesti õnnelikudeks peawad. Selle saare nimi on Nordfolkt, teda leidis kuulus reisija, kapteni Kock, üles. Ja sinna saadeti Inglisemaalt kurjategijaid kinni istuma. Et kauge maa pärast wangisid wilets oli üles pidada, siis jäeti saar wabaks.

Peale selle asusidwad ühed mässajad, kes laewa — Inglise — oma alla olidwad wõtnud, sinna elama. Nemad tasiwad kõik laewa pealt maale: naesed, lapsed, saed,

ferwed, piisid ja piigid ja põletasiwad palja laewa ära. Maal hakasiwad majasid ehitama — wangide majad oliwadki walmis — põldu harima ja kalu püüdma. Ja kui üks kord üks Inglise laew, kui kogemata sinna juhtus, siis wõeti teda suul ja sülel wastu! Ja selle laewa kapteni ettapanekul kinkiti see saar Nordfolck — igaweste seal elawatele.

Ja nüüd on nemad kõige õnnelikumad inimtsed selle halli taewa all. Neil on ka oma kodune walitsus, omad käsud ja seadused. 18 — 60 aastani peab iga meeste-rahwas 4 päewa aastas, saare peal olewaid walitsuslisi teesid parandma ja korras pidama — muud maksu ja tegu ei ole. Vähewad noored inimesed paari siis saab neile, 25 aktrid maad „kaasa waraks antud: ehitagu majakesed peale, harigu põldu ja elagu ilma tülitamata wõi sada aastat ühe koha peal! Praegu olla seal 839 inimest elamas. Looduse poolest olla saare elu kurnis ilus: õhk puhas ja terve, maa hea ja wilja kaswataw, jõgedes ia järwedes kalu mis „kubinal“.

Keski seal haigufest midagi ei tea, kui wanaks jääb — siis ära sureb; aga tohtri ja apteki seal ei olegi. Maa kaswatab sukru pilliroogu, kohwi, banani ia igasugu rohelist aia wilja; õunapuud, limoni, apelsini j. n. e., — kõik kaswawad selle õnne saare peal ime loopsaksti.

Annaks Jumal et saare elanikud sealt mõnd kulla soont ülesse ei leiaks — siis oleksiwad ahned, Inglise keele seal! Naha on neil tundmata asi. Kõik rikkus seisab nende põllul, jõgedes ja järwedes.

Kuidas muudes maades armupettust kätte maksetakse.

Petetud Hispania neiu lööb omas meelega õnnes oma petja peiu — surinuks, Prantsuse-neiu selle, kes temalt ta kallima on ära petnud, Inglise

neiu — iseene; Saksaneiu — annab peiuile priipassi; Weneneiu — rikkub oma wastase näu; Ameerika neiu heidab käega ja lausub lahle healega: „Oyes“ ja langeb ühele teisele tormiselt laela! Rahjaks ei wõi ütelda mis siin küll Eesti neiu teeb; aga usun, et Eesti neiu elu kõige terasem ette nägemine on ja et ta end petwa peiu rinnale ei usaldagi, waid koha säärast leiab, kes temaga ka walmis on altari ette minema.

Mine ära!...

I.

Mine ära!... Sätta mind rahule
See oli nii — — — sa kui lapsuke —
Kell andsin elu, auu ja wara
Su jalge ette — põrmuse — kus pole sära
Ma lootsin ja ootsin sult lahket sõna —
Ei seda saand — mis wõin sulle weel ma anda
Oh — mine, nüüd praegu — just täna!...

II.

Su wade — su film — mille sära
Ma omale hiilgawat arwasin hilja ja wara —
Seewade — seesilm — kuis nõidus mind tema —
Ja süda, su süda — kuis nii see külm — — —
Sest mine — et enam ei näeks sind mu film
Ei waataks su filma, mis jätaud ja külm —
Ehk leian siis rabu — mis ihaldab hing!...
An. Melnikskaja mõttel.

T. F. Küla.

Maljad.

Päewapiltniku juures. „Mina neid pitiisid küll wastu ei wõtta!, Seal on ju minu mehel niisugune loll nägu peas, et kuhugile ei tõlba!“..

„Aga miks ei pannud teie seda juba enne laulatamist — tähele?!“...

Uulitsal. Noor neiu: „Selge mulle miks päraist teie mind oma pahema käe kõrwale tallutate?“..

Mimikas peiu: „Aga sellepäraist muu muusika, et teie seal pool minu südamet lähemal oletel!“..

Nikolai raudtee waksalis, kus sõit hirmus wähe kinni peab: „Aga kellner see lotlet on nii piisutene, et teda sugugi näha ei suuda?“..

Kellner: „Aga mu härrad; sõit seisab siin kõigest kolm minutit paigal — millgi kombel ei jõua teie suuremat ära süüta!“..

Olen suures väljavalikus saanud ja soovitan oma auustatud ostjatele:

Lampisid igas seltsis, hinnas ja suuruses.

Portselan riistad;

Klaasnõud;

Wassid;

Wiinamarjad Türgi- Krimmi- ja Astrahanist;

Kalamarjad igat seltsi;

Ounad oma ja väljamaalt;

Pirnid igat seltsi j. n. e.

Tubakad ja **figarisi** igas hinnas.

Kraam on wärste, hinnad parajad.

Auupakkikult

S. J. Tshugunow.

Kõige täielikum raua kauplus

Narwas

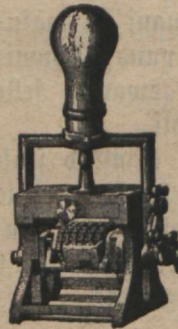
Suures uulitsas, omas majas № 56, telefon № 43.

Mati on kauplusest saada: **rauda**, igast suuruses ja seltsis, **tsinkplekki**, **waskplekki** punast ja kollast; **traati** igat seltsi; **naelu** kõiki seltsi; **lukkud** igas suuruses ja headuses; **ahjupliidid** igas suuruses; **wiilid**; **wedru** ja muud **terast**; **telefonid** ja nende jäud; **püsirohtu**, haawlid, padronid, kuulid; **lakkid**, wärwid, õlid, esnwi j. n. e., **kõied** ja **nööbrid**; **Klaasi** iga seltsi ja k rwa; **ahelaid**; **wilti** ning igasuguseid **maja kraamisid**, **riistu** ja **nõusid**. Kõige paremad väljamaa jalatritsjud — uisjud — igas seltsis ja suuruses. Tellimised saawad ka kirjalikult wastu wõetud.

Auupakkikult

A. J. Nõmtak.

✿ Heinrich Kiiwer'i ✿

grawerimise ja emaljerimise, gummistemplite töötuba Narwas, Uues Petrowskis Wanhaneni majas, maaler Tuisu wastu.

Walmistan kõiksugu grawerimise ja emaljerimise töösid nagu: jubeli, ja teiste tähtsa päewabe schetonisi (mälestusmärkisi) lõikan kõiksugu petšatid, wormid, risti plaadid, uksejõid, kullast ja hõbedast wäärtähed, üksitud tähed, käekirjad (faksimilid) j. n. e.

Töö on kõigiti puhas, hinnad parajad.

Auupakkikult

H. Kiiwer.

F. A. Smirnowi muusikariistade

magasin

Narwas, Suures uulitsas, Belleni majas

foowitab kõikfugu muusikalisi mänguriistu, wiulisi, uando-
linasi, tsiterisi, harmonikaid, balalaikasi, gitarisi, alta, kon-
terpassa ja wiolantsella j. n. e. Parandan igasugusi mängu-
riistu, seadan klawerisi, ore-
lisi ja muud mänguriistu healele.

Kõige auustusega

F. A. Smirnow.

Igasuguste riiete ja majatarwituste
kauplus, ehitusmaterjali,
puude ja palkide ladu

Uues Petrowskis, omas majas.

Auupaklikult

S. K. Abramow.

Soowitan omaist suurest walmis riiete
Gladusi meeste- ja naesterahwa kasukaid,
rotondeid, palituid — karakul kraega,
suweriideid, palituid, ülifondasid, westisi,
püksa j. n. e. Palun adressi meeles pidada,
sest et minu kaubad otseteel Peterburist saa-
wad tellitud ja siinsetest igatipidi paremad
ja odawamad on. Ostan linnu ja mets-
looma nahkasi ja maksan head hinda.

Kõige suurema auupakumiseega

Halilulla Setkulin.

Subkentalis, ragatka ligidal, Rosenbergi
majas № 151.

Puhas uus sukkaudumise masin on
odawalt müüa, Narwas Uues Petrowskis,
Wermani majas kort. 13. Masin on Rootsi-
maalt Sthokolmi wabrikust pärit.

Maaldri, laferimise ja sildi-
maalimise töötuba

J. Stern

Narwas, Uues Petrowskis,
Eigelmani majas № 71.

Wõttan igal ajal tellimisi paraja hin-
naga wastu ja wastutan töd headuse eest.
Jalgrattad saawad väga hästi, puhtalt ja
maitserikkalt aing odawalt lakeeritud.

Soowitan suures wälja walikus meeste-
naesterahwa ja ka laste saapaid,
parematest Peterburi, Warshawi ja
Kiia wabrikuteist. Kaup on hea, hinnad
odawad. Narwas, Suuresuulitsas, wene-
kiriku all olewates poodides — nurga peal
wastu Peterburi wõerastemaja.

Auustusega

F. A. Scharonow.

Sain Jõulupühadeks palju
uut, wärsked kaupa, nii kui:
mütsa, kübaraid, kindaid, kraesi,
maniskaid, mansetta, nõõpa,
figaritoosa j. n. e. Iseäranisaga
kasukate kraesid, walmis kasu-
kaid, muhwiisi, igasugu talw-
mütsi odawaid ja kallimaid — sellepärast
palun lahkesti waatama tulla.

Kõige auustamisega **L. S. Kopp,**

Narwas Suuresuulitsas, Braschemajas.

Olen Jõulupühadeks saa-
nud: kuld ja hõbe nurisi,
seinakellasi, palju ilu ja
ehteasju. Saawad ka siin
uurid ja kellad paranda-
tud — töd tubli, hinnad
parajad.

Palun lahkesti waa-
tama tulla.

M. Usharow.

Narwas, Suures uulitsas, Kertsi majas.

Wõttan kõikfugu

seinakellade ja uuride

parandamise töösid wastu.

Ka saawad wanad mustad
uurid **wastupidawalt uuesti**
üle mustatud.

Töö saab hästi, korralikult ja ruttu tehtud.
Ka wastutan ma oma tööde headuse eest alati.

Kõige suurema auustusega

K. O r a w uurmater.

Narwas, Uue Petrowski platsi ääres m. № 72.

Minu juurest on alati saada: **theed,**
kohwi, sukurt, püülijahu,
manna ja tatra-tangud,
riiete ja maaldriwäriwõid; kattuse-
pappi ja igaselti randa. Kes $\frac{1}{3}$ hin-
nast sisse saadab sellele saadan kraami koju
järelmaksuga kätte.

Narwas, Tallinna uulitsas omas majas,
№ 19.

Auupakkitult **I. Tshugunow.**

P. Johanson'i

Saapa kauplus ja töötuba
Narwas Wiiru uulitsas Milleri majas
№ 18.

soowitab omast suurest
tagawarast, kui ka oma
töökojas tehtud, wastu pidawaid
saapaid, kamasiisi, kalosiisi, lastele
kui ka wanadelle — väga odawa hinda-
dega! Pühadeks sain, uut kraami juurde,
palun lahkesti waatama tulla.

Auupakkitult

P. Johanson.

Brillid ja ninaprillid

Igasugu numbri klaasidEGA, veenematest
ja parematest Prantsusemaa klaaside ja raa-
midEGA on alati minu juurest saada. Et ma
ise praktiliselt seda tööd tunnen ja õpinud
olen, siis võib iga üks minu juurest jul-
geste osta ja ta ei saa seda mitte kahja-
tsema.

Amerika kauplus

Suures uulitsas, Linna majas,
seal kus iga aži **40** ja **90** kop. maksab.

Sain kõige suuremas wälja walikus
Tõulupuu ehteid, majus-asju,
küündlaid, igasugusid kolonial-kaup-
pasid, majariistu ja nõusid j n. e.

I. J. Kuntõshowi

kauplus Narwas, Müütli uulitsas, J. M.
Wakkeri wiinakaupluse kõrwal.

Kõikfugused puuseppa ja raudseppa tööd saa-
wad hästi ja odawaste **Tshornafõel,** Olgina
mõisa maa peal, „**Kuusiku**“ talus, walmistatud,
iseäranis aga

fuurnaiad ja raudristid

igasuguses suuruses, headuses ja hinnas. Tööd saa-
wad hästi ja igatepidi tellijate soowi järel tehtud.

Auupakkitult

Wenakssed **G.** ja **M. Schwarts.**

A. G. Grigorjew'i pärijate

Trükikojas saab kõikfugused, trüki tööd wal-
mistatud puhtast ja korralikult,
Raamatn pookimise töötuba.

Raamatu, kooli- ja kantseleitarwituste
magasin.

Tubaka, sigarite ja peen kraami kauplus.

Kauplustes on suurel wälja walikul Tõu-
lu pühade kingitusi sisse tulnud, ja müüakse
paraja hindadega.